

Uittreksel uit de notulen van de gemeenteraad van donderdag 23 december 2021

Aanwezig: Yari Van Kaer, voorzitter van de raad
Jurgen Bauwens, burgemeester
Petra Verstappen, Ilse Poppe, Werner De Nijs, Guido De Cock, Tom Baert, schepenen
Rik Daelman, Dominique Roelandt, Agnes Dierick, Kelly Van Nieuland, André De
Maere, Renaat Decorte, Bart Waterschoot, Cecile Van Havermaet, Yves Heylen,
Annelies Fierens, Aurélie Willaerts, Luc Maes, Steven Van Oost, Gustaaf De Beule,
raadsleden
Bram Collier, algemeen directeur

Verontschuldigd: -

Afwezig: -

OPENBARE ZITTING

regionaal klimaatadaptatieplan

Toelichting

We worden steeds vaker geconfronteerd met de gevolgen van de klimaatverandering, die als vaststaand feit werd erkend door het Intergouvernamenteel Panel voor Klimaatverandering (IPCC). Het IPCC heeft tijdens de laatste klimaatconferentie in Glasgow (najaar 2021), nog benadrukt dat dit in grote mate wordt veroorzaakt door het energieverbruik van de mens en meer bepaald door het verbranden van fossiele brandstoffen.

De Europese Commissie en het Europese Parlement willen de CO₂-uitstoot drastisch verminderen en streven zelfs naar CO₂-neutraliteit tegen het jaar 2050. We verwijzen daarvoor naar het Europese programma "Green Deal" en naar de "Europese Klimaatwet". Om die doelstellingen te bereiken, rekent Europa op de nationale, regionale en lokale overheden om lokale stakeholders en burgers tot emissiereductie en klimaatadaptatie te motiveren.

Juridisch kader en motivering

Het laatste evaluatierapport van het Intergouvernamenteel Panel voor Klimaatverandering (IPCC) van 2021 toont aan dat de klimaatverandering één van de meest prangende en actuele problemen is die onze samenleving voor grote uitdagingen plaatst. Wetenschappers van het IPCC zijn het erover eens dat we de wereldwijde stijging van de temperatuur onder de 2 °C moeten houden om de rampzalige gevolgen van de klimaatwijziging te beperken.

Ondertekening van de Overeenkomst van Parijs in maart 2019 door het Europees Parlement, met het doel om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn.

De lancering van de 'European Green Deal' door de Europese Commissie eind 2019. The Green Deal moet van Europa het eerste klimaatneutrale continent maken tegen 2050, met een netto-uitstoot van broeikasgassen die nul is.

Goedkeuring door de Vlaamse Regering van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 op 9 december 2019.

Provincieraadsbesluit van 2 september 2015 tot goedkeuring van het klimaatplan en het klimaatactieplan 2015-2020 van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Besluit van de deputatie van 21 juli 2021 om het Lokaal energie- en klimaatpact te ondertekenen als ondersteunende partner en dus om de Oost-Vlaamse gemeenten en steden te ondersteunen bij de uitvoering van hun klimaatplannen.

De erkenning van de Provincie als territoriaal coördinator i.h.k.v. het burgemeestersconvenant en daaruit volgende ondersteuning van de Oost-Vlaamse gemeenten bij de opmaak en uitvoering van klimaatplannen.

De erkenning van Interwaas als territoriaal coördinator en daaruit volgende ondersteuning van de Wase gemeenten bij de opmaak en uitvoering van klimaatplannen

Gemeenteraadsbeslissing 29/04/2020: toetreding tot het "Burgemeestersconvenant 2030" en opmaak gezamenlijk klimaatplan via Waasland Klimaatland.

Gemeenteraadsbeslissing goedkeuring Meerjarenplan 2020-2025.

Context en motivering

1. Klimaatverandering

We worden steeds vaker geconfronteerd met de gevolgen van de klimaatverandering, die als vaststaand feit werd erkend door het Intergouvernementeel Panel voor Klimaatverandering (IPCC). Het IPCC heeft tijdens de laatste klimaatconferentie in Glasgow (najaar 2021), nog benadrukt dat dit in grote mate wordt veroorzaakt door het energieverbruik van de mens en meer bepaald door het verbranden van fossiele brandstoffen.

De Europese Commissie en het Europese Parlement willen de CO₂-uitstoot drastisch verminderen en streven zelfs naar CO₂-neutraliteit tegen het jaar 2050. We verwijzen daarvoor naar het Europese programma "Green Deal" en naar de "Europese Klimaatwet". Om die doelstellingen te bereiken, rekent Europa op de nationale, regionale en lokale overheden om lokale stakeholders en burgers tot emissiereductie en klimaatadaptatie te motiveren.

De Europese Commissie hecht veel belang aan het lokale niveau om de omslag te maken naar een fossielvrije maatschappij. Daarom lanceerde Europa het Burgemeestersconvenant, waarvoor steden en gemeenten zich vrijwillig kunnen engageren.

De ondertekenaars van dit engagement delen dezelfde visie tegen 2050: het versnellen van het koolstofvrij maken van hun gebieden, zich wapenen om klaar te zijn voor de onvermijdelijke effecten van de klimaatverandering en hun inwoners toegang verzekeren tot veilige, duurzame en betaalbare energie.

2. Het Burgemeestersconvenant (Covenant of Mayors)

Door het ondertekenen van het Burgemeestersconvenant engageren steden en gemeenten zich om tegen 2030 minstens 40% minder broeikasgassen uit te stoten tov 2011, en een adaptatiebeleid te ontwikkelen. De ondertekenaars verbinden zich ertoe om, binnen de twee jaar na ondertekening, een Actieplan voor Duurzame Energie en Klimaat (Sustainable Energy and Climate Action Plan of SECAP) op te maken. In dat plan wordt een CO₂ nulmeting voorzien en een klimaatsrisico- en kwetsbaarheidsanalyse als basis om acties uit te werken. De gemeenten rapporteren elke twee jaar aan Europa over de vooruitgang van hun acties.

Het Burgemeestersconvenant voorziet ook in territoriale coördinatoren die zich inzetten om gemeenten en steden te ondersteunen bij dit engagement. In Oost-Vlaanderen zijn zowel de Provincie Oost-Vlaanderen als Interwaas erkend als territoriale coördinator.

3. Waasland Klimaatland

Waasland Klimaatland is een samenwerkingsverband tussen de Provincie Oost-Vlaanderen, Interwaas en 11 gemeenten in het Waasland. Het doel van deze samenwerking is gezamenlijke klimaatambities realiseren met als leidraad het Burgemeestersconvenant.

Het project startte in 2014 met 7 aangesloten gemeenten en werd ondertussen uitgebreid tot 11 gemeenten: Sint-Niklaas, Beveren, Temse, Waasmunster, Stekene, Sint-Gillis-Waas, Lokeren, Kruibeke, Moerbeke, Hamme en Zwijndrecht.

De 11 betrokken gemeenten beslisten voorjaar 2020 **om samen als groep** de doelstellingen van het Burgemeestersconvenant 2030 te onderschrijven. Concreet betekent dit dat de projectpartners zich engageerden tot het opmaken van **één regionaal actieplan (=joint SECAP)** waarin wel nog lokale accenten kunnen gelegd worden.

Zo engageerden alle 11 gemeenten zich om de CO₂ reductiedoelstelling van 40% tegen 2030 te behalen, alsook om maatregelen te nemen om de effecten van de klimaatverandering te verzachten (adaptatie).

In hun rol van territoriale coördinatoren engageerden de Provincie en Interwaas zich om de gemeenten te ondersteunen bij de opmaak en de uitvoering van dit *Actieplan voor Duurzame Energie en Klimaat* en bij het uitwerken van een regionale strategie en gezamenlijke klimaatacties voor de Wase regio.

De Provincie Oost-Vlaanderen begeleidt hierbij de opmaak van het regionaal adaptatieplan en Interwaas staat in voor het mitigatieplan. Streefdoel is om in juni 2022 het klimaatplan voor de regio in te dienen bij Europa.

4. Regionaal adaptatieplan voor het Waasland

4.1. Beschrijving opdracht

In juni 2020 schreef de Provincie een studieopdracht uit voor de opmaak van het regionaal adaptatieplan voor de Wase regio. De opdracht werd in augustus 2020 gegund aan Sweco Belgium. Deze opdracht bestond uit:

- Deel 1: Opmaak van een regionale risico- en kwetsbaarheidsanalyse voor het Waasland.
- Deel 2: Participatieve uitwerking van een regionaal adaptatieplan voor het Waasland. De analyse uit deel 1 vormt hierbij de basis. Het ontwerpplan wordt samen met experts en stakeholders afgetoetst en waar nodig aangepast aan de regionale context.
- Deel 3: Op vraag van de gemeenten wordt het regionaal adaptatieplan verder verfijnd naar lokaal niveau en worden gemeentespecifieke maatregelen uitgewerkt.

Sweco startte in september 2020 met deel 1. Dit resulteerde in een uitgebreid rapport en een synthesesbrochure. Op basis van deze analyse werd nadien het regionaal adaptatieplan verder uitgewerkt (deel 2).

In de opdracht van Sweco was ook de opmaak van een Manifest voorzien. Dit is een tekst waarin de strategische doelstellingen kernachtig samengevat worden.

De samenwerking met Sweco werd stopgezet na deelopdracht 1 en 2. Voor de uitvoering van deelopdracht 3, verfijning van regionaal plan naar gemeentespecifieke acties, wordt onderzocht of er samenwerking en afstemming mogelijk is met partners die instaan voor de opmaak van hemelwater- en droogteplannen.

4.1. Opbouw regionaal plan

Het "Regionaal adaptatieplan Waasland" vertrekt van **zes strategische doelstellingen** namelijk:

1. Waasland ontharden
2. Ruimte voor water creëren en verdroging tegengaan
3. Koel wonen, werken en verblijven
4. Versterken ecologisch netwerk
5. Bossen beschermen, versterken en uitbreiden
6. Regionale ondersteuning van lokaal adaptatiebeleid

Aan de zes strategische doelstellingen worden **regionale maatregelen opgehangen** om de risico's en kwetsbaarheden in het Waasland aan te pakken. Deze maatregelen werden geselecteerd uit een longlist opgemaakt met input uit: gekende databanken, regionale expertise, kansenkaarten voor de regio en input uit de Hackaton (meer info punt 4.2. hieronder).

Deze maatregelen zijn toepasbaar voor één of meerdere sectoren. De volgende sectoren komen aan bod: bouwen en wonen, openbaar domein, bedrijvigheid, natuur en landbouw.

In het rapport wordt ook aandacht besteed aan:

- no-regret maatregelen oftewel maatregelen die zowel op korte als op lange termijn klimaatwinsten opleveren,
 - het belang van afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen waarbij gestreefd wordt naar multifunctionele maatregelen die win-win situaties creëren,
 - en de noodzaak om draagvlak te creëren voor de maatregelen bij diverse doelgroepen door in te zetten op communicatie en bewustwording op het vlak van klimaatadaptatie.

Het regionaal plan bevat een **actietabel met een overzicht van alle maatregelen per sector**. Deze actietabel zal na goedkeuring door de partners opgeladen worden op de website van het Europees Burgemeestersconvenant.

4.2. Participatieve aanpak

Bij de opmaak van dit plan werden, conform de vereisten van Europa, verschillende stakeholders betrokken.

Op 2 en 4 februari 2021 vond een **digitaal participatiemoment (=Hackaton)** plaats. Tijdens deze brainstormsessie, konden de 11 gemeenten en geëngageerde stakeholders uit diverse sectoren nadenken over mogelijke maatregelen op regionaal niveau. Deze oefening vormde de aanzet tot een longlist van regionale maatregelen.

Er werd op regelmatige basis **teruggekoppeld met de leden van Stuurgroep Waasland Klimaatland**. De suggesties of bedenkingen van de betrokken gemeenten werden zo veel mogelijk verwerkt in het eindrapport.

4.3. Eindproducten

De opdracht van Sweco resulteerde in de volgende eindproducten (zie bijlagen):

- Risico- en kwetsbaarheidsanalyse Waasland
- Samenvatting risico- en kwetsbaarheidsanalyse Waasland
- Regionaal klimaatadaptatieplan Waasland
- Manifest

Financiën

De kosten voor de opmaak van het regionaal adaptatieplan werden gefinancierd met middelen van het projectenfonds.

Besluit

Artikel 1: De gemeenteraad keurt het voorliggend "Regionaal Adaptatieplan Waasland" en de daarbij horende maatregelen- en actietabel, alsook het Manifest met de 6 strategische doelstellingen, goed. Dit regionaal adaptatieplan gaat in vanaf de goedkeuring door de gemeenteraad en loopt tot eind 2030.

Artikel 2: De gemeenteraad gaat akkoord om, samen met de Provincie Oost-Vlaanderen en Interwaas en in het kader van het Burgemeestersconvenant en het project "Waasland Klimaatland", uitvoering te geven aan de regionale maatregelen en acties opgesomd in dit plan. Hiervoor onderneemt de gemeente/stad de volgende stappen:

- waar nodig deze acties verfijnen of vertalen naar het lokaal niveau;
- de oprichting van een "klimaatteam" van medewerkers en beleidsverantwoordelijken die de uitrol van deze klimaatacties op lokaal niveau initiëren en opvolgen;
- maatschappelijke betrokkenheid creëren op het grondgebied via het actief betrekken van stakeholders bij het uitvoeren van acties;
- de gemeentelijke structuren waar nodig aanpassen en het nodige personeel inzetten om de vereiste acties te kunnen ondernemen;
- de klimaatdoelstellingen worden zo veel mogelijk verankerd in het meerjarenplan.

Namens de gemeenteraad:

De algemeen directeur,
(get.) Bram Collier.

De voorzitter van de raad,
(get.) Yari Van Kaer.

Voor éénsluitend afschrift,
Waasmunster, 28 december 2021

In opdracht:

De algemeen directeur,
Bram Collier.

De voorzitter van de raad,
Yari Van Kaer.